

6. 5. 2014

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Návrh zákona o registru smluv

V současné době je jednotlivými výbory Poslanecké sněmovny projednáván návrh zákona o registru smluv[1]. Jen pro úplnost bych doplnil, že obdobný návrh - v podobě změny zákona o svobodném přístupu k informacím - byl již dříve neúspěšně projednáván poslaneckou sněmovnou v jejím předchozím funkčním období. Nově předložený poslanecký návrh prošel prvním čtením, které proběhlo 21. 1. 2014 na 5. schůzi poslanecké sněmovny, a návrh zákona nyní směřuje k projednání výborům.

Vzhledem k tomu, že se jedná o poslanecký návrh, neproběhlo „klasické“ připomínkové řízení, ale návrh byl pouze předložen vládě návrh zákona k vyjádření[2] a následně zařazen na program jednání. Možná i z tohoto důvodu návrh obsahuje několik sporných bodů, které bych si dovolil nastínit blíže v následujícím textu.

Předmět nové úpravy

Především je nutné zamyslet se nad účelem předkládané normy. Hned §1 předkládaného návrhu stanoví předmět úpravy tak, že tento zákon upravuje uveřejňování smluv (objednávek a faktur[3]) v registru smluv.

V této souvislosti je však nutné zmínit novelu zákona o veřejných zakázkách[4] č. [55/2012](#) Sb., která přinesla veřejným zadavatelům několik poměrně zásadních povinností, které musí v průběhu zadávacího řízení (a po jeho skončení) splnit. Účelem této novely bylo především plnění vládní strategie boje proti korupci. Většina změn směřovala tedy především k naplnění větší transparentnosti zadavatelů. Proto je také novela č. [55/2012](#) Sb. nazývána jako tzv. transparentní novela.

Jednou z těchto zásadních změn zákona o veřejných zakázkách je uveřejňovací povinnost obsažená v ustanovení § 147a. Zadavatel je tak povinen v zákonem stanovených případech uveřejnit uzavřené smlouvy, skutečně uhrazené ceny a seznamy subdodavatelů na profilu zadavatele. Je tedy zřejmé, že se obě normy vzájemně překrývají. Zákon o veřejných zakázkách jde tedy v tomto ohledu dokonce možná dále (cena, subdodavatelé atd.).

Povinné subjekty

Předložený návrh počítá s tím, že v registru smluv se povinně budou zveřejňovat smlouvy uzavřené písemně (obdobně pak objednávky a faktury), jejichž stranou je

- a) Česká republika,
- b) územní samosprávný celek,
- c) právnická osoba zřízená zákonem,
- d) právnická osoba, kterou stát nebo územní samosprávný celek sám nebo s jinými územními samosprávnými celky ovládá, a to i prostřednictvím jiné právnické osoby.

Pouze pro úplnost - definici zadavatele nalezneme v ustanovení § 2 zákona o veřejných zakázkách, který stanoví, že za zadavatele veřejné zakázky se považuje veřejný, dotovaný a sektorový zadavatel. Nejčastěji přitom máme na mysli především veřejného zadavatele, kterým je Česká republika, státní

příspěvková organizace, územní samosprávný celek nebo jiná právnická osoba. I z tohoto pohledu se tedy obě normy opět vzájemně překrývají.

Registr smluv x profil zadavatele

Předkladatelé nového zákona zamýšlí zřídit veřejný registr smluv jako součást portálu veřejné správy. Jak již však bylo zmíněno, všichni, kdo podléhají zákonu o veřejných zakázkách (zadavatelé), mají již dnes povinnost smlouvy a další informace zveřejňovat na profilech zadavatele.

V současné době si za vytvoření, provoz a správu profilu zadavatele odpovídá každý zadavatel sám. Je tedy ponechána možnost volby zda si sám bude provozovat profil zadavatele, či jaký nástroj od jakého poskytovatele využije. V současné době tak různí zadavatelé využívají různé profily. Jakkoli jsou požadavky, které musí všechny profily zadavatele splňovat poměrně přesně nadefinované, ukazuje se toto řešení jako ne zcela optimální. I z tohoto důvodu Ministerstvo pro místní rozvoj připravuje Národní elektronický nástroj, který by mohl do budoucna tuto agendu sjednotit.

Národní elektronický nástroj by se tak měl stát nedílnou součástí Národní infrastruktury pro zadávání veřejných zakázek. Vytváření dalšího registru, který bude obsahovat totožné informace, se tak jeví jako přinejmenším sporné. Návrhem předpokládané přesunutí části §147a týkající se zveřejňování smluv do nové normy pak jako přinejmenším nesystémové.

Zveřejňovací povinnost, limity

V průběhu projednávání návrhu zákona jednotlivými výbory opakovaně zazněly námitky, že je třeba rozlišovat důležitost jednotlivých smluv, že je třeba rozlišovat velikost (a tedy i personální a materiální vybavení) povinných subjektů a že vhodným nástrojem pro vyřešení těchto námitek by mohlo být například zavedení finančních limitů, od kterých by se povinné údaje zveřejňovaly. I na toto ustanovení pamatuje zákon o veřejných zakázkách.

Otázkou tedy zůstává, proč zavádět další normu, když se nabízí řešení např. v podobě posunu finančních limitů stanovených v §147a zákona o veřejných zakázkách, pokud se zdají být nedostatečné.

Administrativa

Návrh zákona o registru smluv předpokládá, že by údaje měly být zveřejňovány v datovém formátu umožňujícím vyhledávání v textu. Způsob konverze do strojově čitelné formy však už předkladateli řešen není. Stejně tak není řešena administrativní (a finanční) zátěž s těmito úkony spojená. Předkládaný návrh navíc stanoví, že za smlouvu se považují i přílohy a smluvní nebo obchodní podmínky, které jsou součástí smlouvy. Tím ovšem objem zveřejňovaných údajů mnohonásobně naroste.

Nelze se proto zcela ztotožnit ani s analýzou odhadovaných dopadů na zavedení povinného registru smluv obsaženou v důvodové zprávě přiložené k návrhu zákona o registru smluv.

Závěr

Návrh zákona o registru smluv tedy sice přináší velmi zásadní transparentnost pro všechny dotčené subjekty, avšak stejně intenzivním způsobem tyto subjekty omezuje (a nemyslím tím pouze administrativně). Zveřejnění tímto zákonem požadovaných informací se totiž nedotýká pouze povinných subjektů, ale také jejich obchodních partnerů, dodavatelů atd. Je tedy otázkou, zda za takovýchto podmínek budou dodavatelé ochotni s dotčenými subjekty spolupracovat. A týká se to především zahraničních subjektů, kde důvěrnost obchodních informací je velmi citlivé téma.

Stejně tak způsobí značné problémy povinným subjektům z konkurenčního pohledu. Pro subjekty v konkurenčním vztahu jsou informace kdo, od koho a za jakých podmínek odebírá své zboží či služby jsou naprosto klíčové a zásadní.

Je třeba také zdůraznit, že zveřejnění v registru smluv coby podmínka účinnosti v praxi velmi pravděpodobně způsobí značné komplikace. To ostatně konstatovala i Vláda ČR ve svém stanovisku k tomuto návrhu zákona.

Osobně tedy spíše nejsem příznivcem navrhované normy a nemyslím si, že by tato úprava přispěla k odstranění závadného jednání ze strany některých zadavatelů. Dobrý úmysl větší transparentnosti tak dostal poněkud nešťastnou formu působící více škody než užitku. A to nejsme na konci legislativního procesu. Věřím však, že v případě zákona o registru smluv převáží zdravý rozum a zákonodárce zvolí rozumné řešení, které naopak přinese více užitku než škody.

JUDr. Jan Mayer

[1] Sněmovní tisk č. 42, dostupné na [www](#), k dispozici >>> [zde](#).

[2] Stanovisko vlády, dostupné na [www](#), k dispozici >>> [zde](#).

[3] Pozn.: Zákon je předkládán ve variantním řešení.

[4] zákon č. [137/2006](#) Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | [www.epravo.cz](#)

Další články:

- [Neppravomocné povolení stavby a změna územního plánu](#)
- [Letiště a letecké stavby](#)
- [Nejvyšší správní soud vymezuje nové hranice zneužití práva u běžných nákladů na reklamu](#)
- [Limity dohledu nad výkonem znalecké činnosti](#)
- [Stavebníci získávají od roku 2026 silnější pozici v soudních sporech o povolení stavby](#)
- [Novela zákona o spotřebitelském úvěru: zásadní regulatorní přelom, který změní finanční trh i praxi poskytovatelů spotřebitelských úvěrů](#)
- [Regulace cen taxislužby v roce 2026: co se mění a jaké mají obce možnosti?](#)
- [Jaké klíčové změny přináší návrh novely stavebního zákona?](#)
- [Nový zákon o zbraních a střelivu](#)
- [Novela zákona o pyrotechnice: likvidace profesionálů namísto zmírnění negativních vlivů](#)
- [Nový zákon o zbraních – hlavní a vedlejší držitelé a změny v posuzování zdravotní způsobilosti](#)